

Fini finski odgoj: Sretna djeca u školi punoj radosti i igre – u odjeći iz second hand shopa!

Datum objave: 14.02.2016

Škola bi trebala biti mjesto gdje učimo djecu smislu života; gdje djeca uče da su nam potrebna; gdje se mogu naučiti zajedništvu.

Zašto Finski obrazovni sustav “Učimo djecu smislu života” intrigira svijet

Finski obrazovni sustav nam često djeluje paradoksalan jer krši mnoga pravila koja mi uzimamo zdravo za gotovo. Djeca u Finskoj u školu ne kreću prije sedme godine. Imaju više raspusta, kraću nastavu i manje domaćih zadataka od ostalih industrijaliziranih nacija. Ne postoje programi za nadarene, gotovo da nema privatnih škola, a nema ni standardiziranih testova na državnoj razini.

Ipak, tijekom proteklog desetljeća, Finska je po uspjehu svojih učenika konstantno na samom vrhu prema Programu za međunarodno testiranje učenika (PISA). Inače, PISA je standardizirani test koji rade 15-godišnjaci u 65 država i teritorija diljem svijeta. Finski đaci nisu uvijek bili među najboljima. Finska je iznova gradila svoj odlični, učinkoviti i ravnopravni obrazovni sustav tijekom nekoliko desetljeća, a koncept kojim se vodila gotovo svaka obrazovna reforma bio je jednakost. Finski paradoks je u tome što fokusiranjem na jednakost za sve, Finska uspijeva razvijati individualni potencijal svakog djeteta.

Polovna odjeća

Finski roditelji kao i svi ostali na svijetu vole svoju djecu, ali im tu ljubav ne pokazuju kroz kupovinu skupih stvari, bez smisla i svrhe. Iako su Finci mnogo bogatija nacija od svih nacija na Balkanu, djecu u školu ne šalju u mondenoj garderobi u kojoj se ne smiju ni igrati, jer je mogu iskidati ili isprljati, u kojoj ne mogu trčati po dvorištu, prevrtati se po travi, već je odjeća udobna, skromna i prilagođena djeci. Finci se ne vole razbacivati. pa djeca u tom periodu često dobivaju polovnu odjeću, jer je brzo prerastu, a i zato jer se djeca tada puno igraju, druže u prirodi, i najvažnije je da je odjeća takva da ih ne sputava.

Second hand prodavaonice su pravi izbor i tu se kupuje dosta toga, ali ne i obuća. Do prvih malih matura, djeci se ne kupuju ili bar veoma rijetko, nove i skupe stvari i nitko zbog toga ne pravi pitanje. To je tako normalno. Danas je izgleda postalo pravilo da se siromašne nacije utrkuju tko će kupiti skuplju odjeću, dok su Finci jednostavno "operirani" od toga, bar ne u periodu kada to nema smisla.

Odgovorna od malih nogu

Iako u Finskoj roditelji nemaju nikakve izdatke oko školovanja djece, ekskurzija, užine, jer sve to plaća država, oni se ne rasipaju novcem i jako su racionalni. Djeca i u najmlađem školskom uzrastu ostaju sama kod kuće, idu sama ili s prijateljima u školu i generalno, puno su samostalnija od djece na ovim područjima.

Ali nisu naša djeca učinila to stanje takvim, već roditelji i ne iz zle namjere, ali definitivno čineći medvjedu uslugu djeci. Zato je neophodno radi obostranog dobra da roditelji svoju djecu, još od najranijih godina, uče svemu onome što će im pomoći da postanu odgovorni i samostalni.

Finci od malena uče djecu da obavljaju razne poslove u kući, u skladu s njihovim psihofizičkim mogućnostima, i tu nema kompromisa. Djeca u Finskoj zbog toga, rad u kući ne doživljavaju kao neki teret, kaznu, već kao nešto sasvim normalno što se podrazumijeva. Uopće, kako je igra nešto što finskoj djeci nikad i nikako nije uskraćeno, tako se i primjerene radne obaveze podrazumijevaju.

Ne oduzimajte nam od igre

Finska je država kojoj su znanje i rad vrlo bitni, pa je zato u osnovnim školama zanatstvo obavezan predmet od prvog razreda, a od 7 – 9 razreda i predmet domaćinstvo, gdje uče kuhanje, serviranje, financije u domaćinstvu, zdravlje u prehrani. Djeca uče tijekom školovanja plesti, krojiti, šivati, rade s drvom, obavljaju sitnije popravke u kući, peglaju...

U Finskoj djeca nemaju domaće zadaće, jer se misli da je jako važno ostaviti djeci vrijeme za igru i slobodne aktivnosti. Finci shvaćaju da djeca polaskom u školu ne postaju odrasli već su i dalje samo djeca ali i školarci. Upravo zato me nekada čudi zašto i danas postoje domaće zadaće koje dodatno oduzimaju djeci vrijeme za tako prijeko potrebnu igru? Ako uzmemo u obzir da se mnoga djeca, polaskom u školu upisuju na balet, na klavir, tečajeve jezika, često ne svojom voljom; dok sve to postignu tijekom dana, njima je, na žalost, pravo na igru onemogućeno.

To svakako nije dobro. Kada bi škole ukinule domaće zadaće, bar do petog razreda, kada bi roditelji djeci uveli neke umjerene izvannastavne aktivnosti, a ostalo ostavili djeci samo za igru, djeca bi bila sretnija, ali nikako manje uspješna, naprotiv.

U Finskoj se i nastavni sadržaji u ovom uzrastu odvijaju kroz igru, a često se nastava održava i u prirodi, na zraku. Opuštena atmosfera, učenje kroz igru i čest boravak na svježem zraku, doprinosi uspjehu djece. Finska je tu pravi primjer.

Ono što je također, po mom mišljenju, bolje u Finskoj je i to da djeca dolaskom u prvi razred nikako nisu primorana da sjede mirno u klupama, jer je to za njihov uzrast i neprirodno i mučno. U Finskoj djeca mogu doći do ploče, do prijatelja, sjediti na klupama jer je poanta da svi pričaju i diskutiraju o lekciji, a ne da sjede mirno. Sjedenje mirno i maksimalna koncentracija se razvijaju postepeno i kada malo odrastu djeca već i sama sjede u klupama, bez primoravanja. Bitno je da se prati priroda djeteta... a u prirodi djeteta tog uzrasta sigurno nije da sjedi mirno. Stjecanje discipline, radnih navika, odgovornosti, usvajanje novih pravila ne ide ni preko noći, niti treniranjem strogoće.